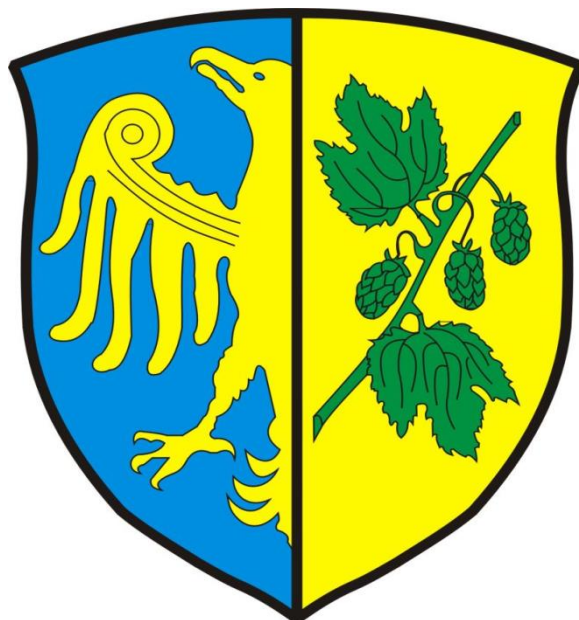

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Powiatu Strzeleckiego
z dnia roku

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2021-2023
W
POWIECIE STRZELECKIM**

Strzelce Opolskie 2021

Spis treści

WSTĘP.....	3
PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	4
REALIZATORZY.....	5
ADRESACI PROGRAMU	6
ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE WSPIERANIA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	6
CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ	8
1. Rodzinna piecza zastępcza	9
2. Warunki, które muszą spełniać osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej oraz prowadzące rodzinny dom dziecka.....	11
3. Instytucjonalna piecza zastępcza	12
4. Usamodzielnienia	15
SPRAWOZDANIE - PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE STRZELECKIM W LATACH 2018 – 2020	17
1. Rodzinna piecza zastępcza w latach 2018 - 2020.....	17
2. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018 – 2020.....	35
3. Usamodzielnienia w latach 2018 - 2020 - rodzinna piecza zastępcza	36
4. Usamodzielnienia w latach 2018 – 2020 - instytucjonalna piecza zastępcza.....	37
5. Instytucjonalna piecza zastępcza w latach 2018 – 2020	38
CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 - 2023	41
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	45
OCZEKIWANE REZULTATY Z REALIZACJI PROGRAMU	45
SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU	46
ZAKŁADANY LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W POWIECIE STRZELECKIM NA LATA 2021 - 2023	46
POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	48

WSTĘP

Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem każdego dziecka. Kształtuje ona postawy dziecka, wpływa na jego rozwój fizyczny, intelektualny, społeczny, rozwija zainteresowania, przekazuje wartości etyczne, kulturowe, duchowe. Rodzina zaspokaja najważniejsze potrzeby każdego człowieka – potrzebę miłości i bezpieczeństwa. To ona powinna wychowywać dziecko w miłości, dawać możliwość rozwoju, rozumieć jego potrzeby, być wzorcem jego postępowania. Dlatego prawo do wychowywania w rodzinie jest jednym z podstawowych praw każdego dziecka. Gwarantuje je Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, jak również ratyfikowana przez Polskę Konwencja o prawach dziecka. W sytuacjach, gdy dochodzi do zaburzenia relacji rodzinnych, rozszerzającej się strefy ubóstwa, nasilających się zjawisk patologii społecznych i niewłaściwego wypełniania obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w stosunku do dzieci przez rodzinę naturalną, zachodzi potrzeba ograniczenia jej autonomii i podjęcia interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka. Czynnikiem wywołującym sytuacje kryzysowe w rodzinie mogą być: sieroctwo, ubóstwo, niezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, uzależnienia, przemoc, długotrwała choroba, złe warunki mieszkaniowe, niedostosowanie społeczne itp. Negatywny wpływ tych czynników najbardziej dotyka dziecko, jako najsłabszego i najbardziej wrażliwego członka rodziny. Gdy rodzina przeżywa kryzys i nie jest w stanie poradzić sobie z realizacją obowiązków rodzicielskich często zachodzi potrzeba udzielenia jej pomocy i zewnętrznego wsparcia.

W sytuacji, gdy rodzina biologiczna, mimo udzielanej pomocy i wsparcia, nie jest w stanie zapewnić dziecku właściwej opieki i wychowania, następuje konieczność stworzenia mu warunków zbliżonych do tych istniejących w normalnie funkcjonującej rodzinie. Formą najbardziej zbliżoną do naturalnego środowiska, w jakim powinno wychowywać się dziecko, jest rodzinna piecza zastępcza.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. Rolą systemu pieczy zastępczej (zarówno pieczy rodzinnej, jak i instytucjonalnej) jest zapewnienie dziecku bezpiecznego środowiska wychowawczego respektującego jego prawa: powrotu do rodziny, utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień oraz pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia. Zadania administracji publicznej w tym zakresie są realizowane we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, instytucjami oświatowymi, policją, podmiotami leczniczymi, organizacjami społecznymi oraz kościołami

i związkami wyznaniowymi. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta jedynie przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Podstawą opracowania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2021 – 2023 są przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821). Zgodnie z art. 180 cytowanej ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja trzyletnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Niniejszy Program stanowi zbiór integralnych działań powiatu w zakresie szeroko rozumianej pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej na okres trzech najbliższych lat. Zawiera również sprawozdanie z sytuacji pieczy zastępczej na terenie Powiatu Strzeleckiego za lata 2018 – 2020 oraz służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Strzeleckim w latach 2021 - 2023. Program realizowany będzie w oparciu o następujące dokumenty i akty prawne:

1. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2020 r. poz. 821),
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz.1876 ze zm.),
3. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1359),
4. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483, z późn. zm.),
5. Konwencję o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (ratyfikacja przez Polskę Dz. U. z 1991 roku, nr 120, poz. 526 ze zm.),
6. Ustawę z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 141),
7. Ustawę z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.),

8. Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 969),
9. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 920)
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 , poz. 1720)
11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 274 , poz. 1620)
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 03 sierpnia 2012r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r., poz. 954)

REALIZATORZY

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 będzie realizowany na terenie Powiatu Strzeleckiego. Realizatorami programu są organy i podmioty realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. Należy jednak dodać, iż lista realizatorów jest otwarta i może być wzbogacona o nowych partnerów.

Według art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Starosta Strzelecki Zarządzeniem Nr 30/2017r. z dnia 15.03.2017r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Strzeleckim wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich, w związku z wykonywaniem ustawowych zadań właśnie ta jednostka będzie realizatorem Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023.

Realizator programu współpracuje z:

- 1) Zarządem Powiatu Strzeleckiego,
- 2) Rodzinami zastępczymi i Rodzinnym Domem Dziecka,
- 3) Ośrodkami Pomocy Społecznej,
- 4) Sądami,
- 5) Placówkami oświatowymi,
- 6) Policją,

- 7) Organizacjami pozarządowymi,
- 8) Kościołem,
- 9) Placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.

ADRESACI PROGRAMU

Adresaci programu to:

1. Rodziny zastępcze i Rodzinny Dom Dziecka.
2. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.
3. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej i opiekunowie usamodzielniania.
4. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka.
5. Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE WSPIERANIA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Funkcjonowanie pieczy zastępczej reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2020 r. poz. 821). Ustawa ta wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym wyraźnie podzieliła kompetencję między samorząd gminny i powiatowy. Do zadań gminy należy praca z rodziną, a do zadań powiatu organizacja pieczy zastępczej. Jest tu istotne, że umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej, a celem umieszczenia dziecka w środowisku zastępczym jest stworzenie warunków pomocy i pozytywnych zmian w rodzinie, aby dziecko mogło powrócić pod opiekę rodziców.

Pieczę zastępczą organizuje powiat. Według art. 180 wskazanej wyżej ustawy, do jego zadań należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo--wychowawczych;

- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 10) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art.46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tzn.:
 - 1) o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - 2) o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 12) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

- b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo--wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 13) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art.187 ust.3;
- 14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art.193 ust. 8, tj. w przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej przez rodziców biologicznych, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Według powołanej ustawy z 2011 roku gmina odpowiedzialna jest za pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym placówek wsparcia dziennego oraz współfinansowanie pobytu dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej. We wszystkich gminach na terenie Powiatu Strzeleckiego zadania te realizują ośrodki pomocy społecznej.

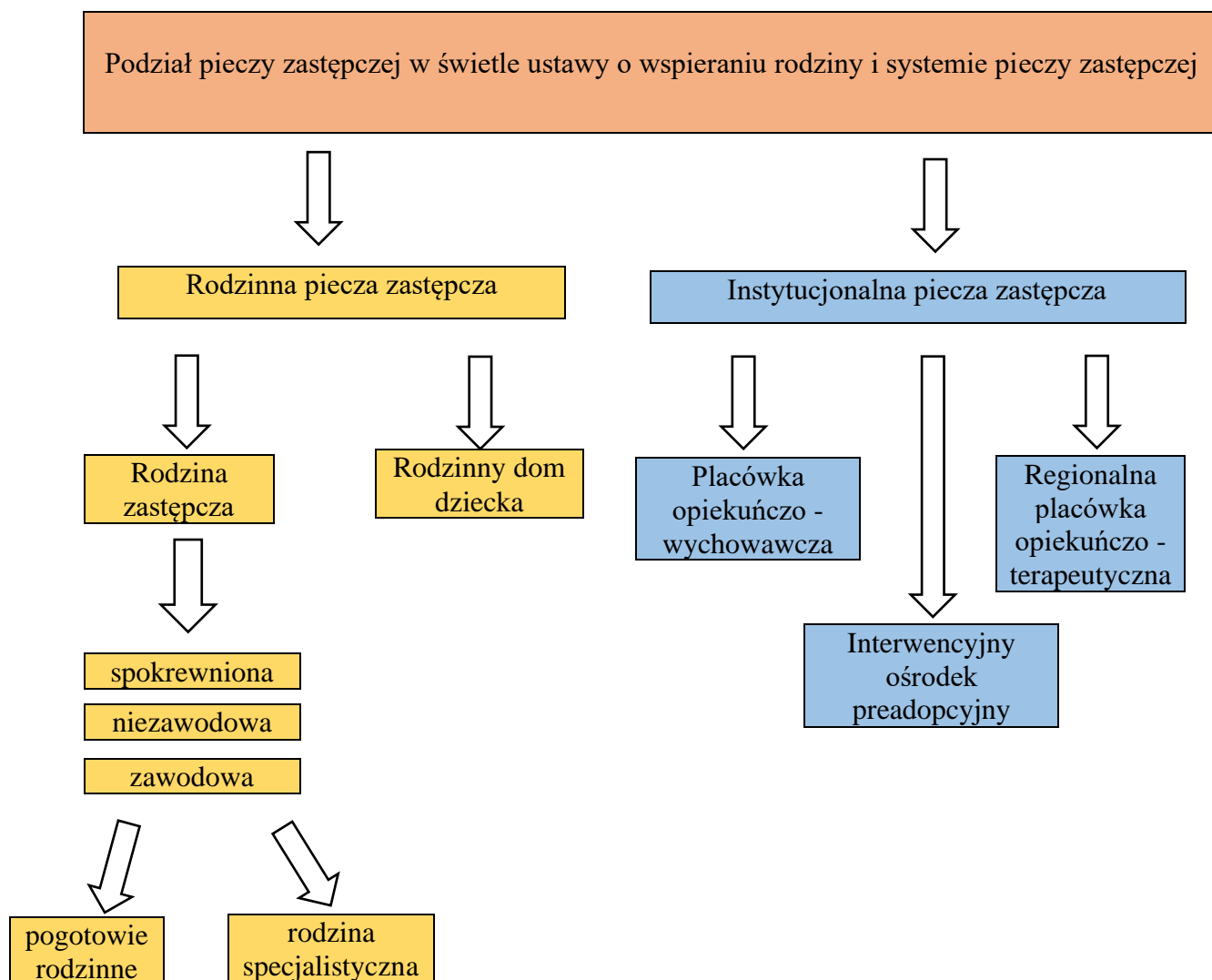
CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa określa rolę pieczy zastępczej w systemie opieki nad dzieckiem, a mianowicie piecza zastępcza zapewnia: pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. Zapewnia również przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb

bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

W ponoszeniu wydatków na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej w części partycypuje również gmina, z której pochodzą dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka (w pierwszym roku w 10%, w drugim roku 30%, a w trzecim i następnych latach 50%).

Poniższy wykres przedstawia strukturę rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, wynikającą z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U z 2020 r. poz. 821) rodzinną pieczę zastępczą dzielimy na:

1) Rodziny zastępcze:

- a) rodzina zastępcza **spokrewniona** utworzona przez małżeństwo lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim będących wstępnymi (dziadkami, pradziadkami) lub rodzeństwem dziecka,
- b) rodzina zastępcza **niezawodowa** utworzona przez małżeństwo lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim nie będącą wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (dalsza rodzina, osoby obce). W rodzinie zastępczej niezawodowej w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci, w przypadku umieszczenia rodzeństwa, za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci,
- c) rodzinę zastępczą **zawodową** tworzy się poprzez zawarcie z kandydatami umowy o pełnieniu takiej funkcji. Umowa zawierana jest na wniosek kandydatów - istniejącej rodziny niezawodowej, posiadającej co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, na okres co najmniej 4 lat. W rodzinie zastępczej zawodowej w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci, w przypadku umieszczenia rodzeństwa, za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci,

Rodzina zastępcza **zawodowa** może pełnić również:

- funkcję **pogotowia rodzinnego**, które przyjmuje dziecko: na podstawie orzeczenia sądu; w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez policję lub straż graniczną; na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby; w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie. W rodzinie zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny biologicznej, jego przysposobienia lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.
- funkcję **zawodowej specjalistycznej rodziny zastępczej**, w której umieszcza się w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, małoletnie matki z dziećmi oraz dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r.

o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 369), tj. niedostosowanych społecznie.

2) Rodzinny dom dziecka – ustanawia się poprzez zawarcie z kandydatami umowy o pełnieniu takiej funkcji. Umowa zawierana jest na wniosek kandydatów - istniejącej rodziny zastępczej zawodowej, w której wychowuje się co najmniej 6 dzieci, posiadającej co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza zawodowa, na okres co najmniej 5 lat. W Rodzinnym Domu Dziecka w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci, w przypadku umieszczenia rodzeństwa, za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Poza powyższym podziałem można jeszcze wyróżnić **rodziny pomocowe**, które w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka (np. w związku z wypoczynkiem, o którym mowa w art. 69 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, udziałem w szkoleniach, pobytem w szpitalu bądź innymi nieprzewidzianymi trudnościami lub zdarzeniami losowymi) mogą przejąć opiekę nad tym dzieckiem. Rodziną pomocową może zostać rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka oraz małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, którzy zostali przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

2. Warunki, które muszą spełniać osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej oraz prowadzące rodzinny dom dziecka.

Tabela nr 1. Warunki, które muszą spełniać osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej oraz prowadzące rodzinny dom dziecka

Rodzinna piecza zastępcza	Warunki, które muszą spełniać osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej oraz prowadzące rodzinny dom dziecka		
<i>Rodzina zastępcza spokrewniona</i>	1) dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej; 2) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;	-	
<i>Rodzina zastępcza niezawodowa</i>		Co najmniej jedna osoba tworząca	

<p>Rodzina zastępcza zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczne</p>	<p>3) wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;</p> <p>4) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawych;</p> <p>5) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa oraz</p>	<p>rodzinę niezawodową musi posiadać stałe źródło dochodów.</p> <p>Rodziną zastępczą zawodową może zostać rodzina zastępcza niezawodowa, która posiada</p>	<p>Nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo</p>
<p>Rodzinny Dom Dziecka</p>	<p>2 – letnie doświadczenie w byciu rodziną zastępczą niezawodową, bądź posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>6) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;</p> <p>7) zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego. 	<p>3-letnie doświadczenie w byciu rodziną zastępczą niezawodową, bądź posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.</p>	

3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej, podobnie jak w rodzinnej, spowodowane jest głównie niewywiązywaniem się rodziców z realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych względem małoletniego.

W przypadku wyczerpania możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej jest kierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- placówki opiekuńczo - wychowawczej,
- regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej,
- interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo - wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego działania. Nadzór nad działalnością placówek opiekuńczo – wychowawczych sprawuje wojewoda. Placówka opiekuńczo – wychowawcza, zgodnie z art. 101 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzona jest jako placówka typu:

- 1) socjalizacyjnego,
- 2) interwencyjnego,
- 3) specjalistyczno – terapeutycznego,
- 4) rodzinnego.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821) wprowadziła nowe standardy w zakresie liczby miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W związku z powyższym, na skutek m.in. procesów dostosowywania istniejących placówek do ww. przepisów, następują dosyć dynamiczne zmiany. Przepisy ustawy wprowadziły znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo – wychowawczych w opiece nad dzieckiem – przez regulacje pozwalające na umieszczenie w nich wyłącznie dzieci powyżej 10 roku życia.

W zależności od funkcji pełnionej przez placówkę wyróżnia się placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1) Placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- a) Placówki opiekuńczo - wychowawcze **typu socjalizacyjnego** zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby. Podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, przysposobienia dziecka bądź umieszczenia w pieczy zastępczej. W placówce socjalizacyjnej są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia. W wyjątkowych przypadkach jest możliwe umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia, w szczególności gdy w danej placówce umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka, gdy przemawia za tym jego stan zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa. Umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego następuje na podstawie orzeczenia sądu.
- b) Placówki opiekuńczo wychowawcze typu **interwencyjnego** w szczególności przyjmują dzieci w sytuacjach wymagających natychmiastowego zapewnienia im opieki. Pobyt

dziecka w placówce interwencyjnej nie może trwać dłużej niż 3 miesiące (w sytuacjach, gdy postępowanie sądowe w sprawie uregulowania sytuacji prawnej dziecka jest w toku, pobyt w placówce interwencyjnej może być przedłużony, nie dłużej jednak niż o 3 miesiące). Placówka interwencyjna może specjalizować się w opiece nad niemowlętami przygotowywanymi do adopcji.

- c) Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu **specjalistyczno-terapeutycznego** sprawuje opiekę nad dziećmi o specjalnych potrzebach, w szczególności legitymującymi się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagającymi stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii, a także zapewnia dzieciom odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne.
- d) Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu **rodzinnego** - wychowują się tam dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się. Placówka ta w szczególności umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu.

2) Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, w której umieszczane są dzieci wymagające, ze względu na stan zdrowia stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji oraz nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

3) Interwencyjny ośrodek preadopcyjny -umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki oraz dzieci w okresie oczekiwania na przysposobienie, które nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej będzie mogło mieć miejsce po wyczerpaniu możliwości zatrzymania go w rodzinie własnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Należy mieć na uwadze, że pobyt dziecka w placówce powinien mieć charakter przejściowy, do czasu jego powrotu do rodziny biologicznej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. W tej sytuacji bardzo ważne jest, aby pracownicy instytucji opiekuńczo – wychowawczej od początku pobytu dziecka prowadzili pracę z jego rodziną we współpracy z asystentami rodzinnymi w gminach. Pozostawienie tej formy pieczy nad dzieckiem wymusza dokonanie istotnych zmian w funkcjonowaniu tych placówek. Przede wszystkim konieczne jest, aby zapewniały one swoim wychowankom warunki zbliżone do domowych i tym samym przygotowywały do samodzielnego, odpowiedzialnego funkcjonowania w dorosłym życiu. Realizacja

powyższych zamierzeń oznacza, że liczba dzieci kierowanych do placówek powinna w najbliższych latach sukcesywnie ulegać zmniejszeniu.

4. Usamodzielnienia

Usamodzielnienie stanowi długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą, opuszczającą pieczę zastępczą do podjęcia samodzielnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym. Proces usamodzielnienia rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletniości przez osobę usamodzielnianą (poprzez wskazanie osoby, która będzie pełnić funkcję opiekuna usamodzielnienia oraz pisemną zgodę tej osoby) i w zależności od sytuacji życiowej, może trwać najpóźniej do momentu osiągnięcia przez tę osobę 25 roku życia. Jest to czas nauki praktycznych umiejętności, takich jak: gospodarowanie budżetem domowym, wykonywanie czynności życia codziennego (zakupy, gotowanie, pranie, prasowanie), poruszanie się na rynku pracy, podejmowanie nowych ról społecznych. Usamodzielnienie odbywa się w oparciu o indywidualny program usamodzielnienia, który jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletniości, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. Indywidualny program usamodzielnienia określa w szczególności: zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia oraz sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, zakres pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez podopiecznego zatrudnienia. Realizacja programu jest podstawą do przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki. Osoby usamodzielniane mają także prawo do ubiegania się o pomoc pieniężną na zagospodarowanie i pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Zmiany w indywidualnym programie usamodzielnienia mogą być dokonywane w przypadku zmiany sytuacji życiowej osoby usamodzielnianej. Po zakończeniu jego realizacji osoba usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia oraz kierownikiem PCPR dokonuje oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem, lub

inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletniości, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną przyznaje się pomoc na:

a) kontynuowanie nauki

Pomoc ta przyznawana jest w wysokości **526,00 zł** miesięcznie. Otrzymuje ją osoba usamodzielniana, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawców w celu przygotowania zawodowego. Pomoc ta przyznawana jest na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Przysługuje ona w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu lub przygotowania zawodowego.

b) usamodzielnienie

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi :

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż **3.470,00 zł**, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
 - nie mniej niż **6.939,00 zł** – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
 - nie mniej niż **3.470,00 zł** – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
 - nie mniej niż **1.735,00 zł** – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

c) zagospodarowanie

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż **1.577,00 zł**, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż **3.154,00 zł**. Pomoc ta może być przyznana w formie rzeczowej.

Pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której dochód miesięczny nie przekracza kwoty 1.200 zł.

Przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie jest uzależnione od długości pobytu w pieczy zastępczej. Osoba usamodzielniana może ubiegać się o przyznanie ww. pomocy, jeśli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- **3 lat** – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną (przez rodzinę spokrewnioną należy rozumieć wstępnych lub rodzeństwo);
- **1 roku** – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie jest złożenie wniosku w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia określającego m.in. zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia oraz sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu zatrudnienia.

SPRAWOZDANIE - PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE STRZELECKIM W LATACH 2018 – 2020

1. Rodzinna piecza zastępcza w latach 2018 - 2020

1) Promocja rodzicielstwa zastępczego

Na przestrzeni lat 2018-2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich podejmowało działania mające na celu rozpowszechnienie rodzicielstwa zastępczego oraz nabór kandydatów na rodziny zastępcze i RDD. W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich, po raz pierwszy, zamieściło spot reklamowy na antenie radia Park, które współfinansowało to przedsięwzięcie. Po emisji spotu kilka osób skontaktowało się z placówką telefonicznie w celu uzyskania szczegółowych informacji o rodzicielstwie zastępczym, ostatecznie nikt nie zgłosił się osobiście do naszej jednostki. Ponadto rodzicielstwo zastępcze było promowane poprzez rozprowadzanie ulotek

i materiałów informacyjnych na terenie Powiatu Strzeleckiego tj. m.in. w Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Wawrzyńca w Strzelcach Opolskich, Parafii Rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Piotrówce, Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Jemielnicy oraz w Parafii Rzymskokatolickiej pw. Chrystusa Króla w Kadłubie. Dodatkowo w 2019 r. koordynatorki zatrudnione w PCPR rozdawały ulotki na placu kościelnym przy Kościele Św. Wawrzyńca w Strzelcach Opolskich po zakończeniu „Marszu dla życia i rodziny”, który organizowany był przez Centrum Życia i Rodziny. W 2020 r. do wszystkich parafii Powiatu Strzeleckiego został rozesłany apel o rodziny zastępcze z prośbą o przeczytanie go przez Księża podczas niedzielnej Mszy Świętej w czasie Adwentu. W latach 2018-2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich cyklicznie zamieszczało również informacje na stronie internetowej [tut.](#) PCPR oraz w mediach lokalnych m.in. w dwutygodniku Powiat Strzelecki oraz w gazecie Strzelec Opolski. Dodatkowo na budynku siedziby PCPR tj. przy ul. Bolesława Chrobrego 5 umieszczony jest kolorowy baner zachęcający do podjęcia funkcji rodziny zastępczej. W latach 2018-2019 koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli również w Targach Pracy organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich promując rodzicielstwo zastępcze.

2) Kandydaci na rodziny zastępcze

Kandydatem na rodzinę zastępczą jest osoba lub małżeństwo, która otrzymała pozytywną ocenę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pozytywną opinię o predyspozycji i motywacji wystawioną przez psychologa i została zakwalifikowana do odbycia szkolenia. W ostatnich latach można zauważyć spadek kandydatów na rodziny zastępcze, zarówno niezawodowe jak i zawodowe. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych jest niewystarczająca w stosunku do rzeczywistych potrzeb. W związku z powyższym konieczne jest sukcesywne zwiększanie ilości rodzin zastępczych zawodowych oraz pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej.

Tabela nr 2. Liczba osób, zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w latach 2018-2020.

Rok	2018	2019	2020
Liczba kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej	3	3	0

Liczba kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej	3	1	1
Liczba kandydatów do pełnienia funkcji Rodzinnego Domu Dziecka	0	0	0
Razem :	6	4	1

Tabela nr 2 przedstawia kandydatów na rodziny zastępcze, którzy spełnili formalne warunki, zaś tabela nr 3 przedstawia faktycznie utworzone rodziny zastępcze w latach 2018-2020.

3) Ilość utworzonych nowych rodzin zastępczych

Tabela nr 3. Liczba rodzin zastępczych utworzonych na przestrzeni lat 2018-2020.

Rok	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe
2018	5	4	2
2019	3	2	2
2020	5	3	1

Tabela nr 3 ukazuje jak na przestrzeni lat 2018-2020 kształtowała się ilość nowo powstałych rodzin zastępczych. W roku 2018 powstały 2 rodziny zastępcze zawodowe, w roku 2019 również 2 rodziny zawodowe, z kolei w roku 2020 liczba rodzin zastępczych zawodowych wzrosła o 1 rodzinę. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wynosiła w 2018 r. 4 rodziny, w 2019 r. powstały zaledwie 2 rodziny zastępcze niezawodowe zaś w 2020 r. 3 rodziny. Najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych powstało w 2018 r. i w 2020 r. tj. po 5 rodzin, a w 2019 r. 3 rodziny.

4) Analiza ilości rodzin zastępczych w latach 2018-2020

Z danych zawartych w tabeli nr 4 wynika, iż na przestrzeni lat 2018-2020 największą część rodzin zastępczych terenu Powiatu Strzeleckiego stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione, następnie rodziny zastępcze niezawodowe, później rodziny zastępcze

zawodowe. Przez ten cały okres czasu na terenie naszego powiatu funkcjonował 1 rodzinny dom dziecka oraz 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna. Pozostałe typy rodzin utrzymywały się mniej więcej na takim samym poziomie, różnice w latach wynosiły o kilka rodzin więcej bądź mniej.

Tabela nr 4. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w latach 2018-2020

Rodziny zastępcze	Liczba rodzin zastępczych w całym roku 2018	Liczba rodzin zastępczych w całym roku 2019	Liczba rodzin zastępczych w całym roku 2020
Spokrewnione	44	35	40
Niezawodowe	19	21	20
Zawodowe	7	9	8
Zawodowe – pogotowie rodzinne	2	1	2
Zawodowe – specjalistyczne	1	1	1
RDD	1	1	1
Razem:	74	68	72

5) Analiza ilości dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020

Tabela nr 5. Liczba dzieci przebywających w poszczególnych rodzinach zastępczych i Rodzinnym Domu Dziecka na terenie Powiatu Strzeleckiego w latach 2018-2020.

Rodziny zastępcze	Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i RDD w roku 2018	Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i RDD w roku 2019	Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i RDD w roku 2020
Spokrewnione	53	41	47
Niezawodowe	28	26	30
Zawodowe	28	34	33
Zawodowe – pogotowie rodzinne	6	4	4

Zawodowe – specjalistyczne	4	4	4
RDD	10	11	7
Razem:	129	120	125

Z danych zawartych w tabeli nr 5 wynika, iż w roku 2019 zmniejszyła się liczba dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych w porównaniu z rokiem 2018, lecz w roku 2020 znowu wzrosła. Najwięcej dzieci przebywa w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Analizując tabelę nr 4 i nr 5 można stwierdzić, iż w przeliczeniu na ilość funkcjonujących rodzin zastępczych danego typu najwięcej dzieci przebywa w rodzinach zastępczych zawodowych.

Tabela nr 6. Analiza liczby dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Strzeleckim w latach 2018-2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu danego roku	24	17	14
Z tego: Sieroctwo/ Pólsieroctwo	0	2	0
Z tego: Sprawowanie opieki nad dzieckiem pod wpływem alkoholu, nadużywanie alkoholu	15	5	5
Z tego: Przemoc w rodzinie	2	2	2
Z tego: Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	0	4	4

Z tego:	0	0	1
Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców, długotrwała lub ciężka choroba			
Z tego:	0	0	0
Ubóstwo			
Z tego:	0	0	0
Bezrobocie			
Z tego:	1	2	0
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe			
Z tego:	2	1	0
Porzucenie dziecka/dzieci			
Z tego:	2	1	0
Pobyty za granicą co najmniej jednego z rodziców			
Z tego:	2	0	2
Małoletnie matki			
Z tego:	0	0	0
Pobyty rodzica w zakładzie karnym			

Najwięcej dzieci trafiło do rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2018, następnie z roku na rok ilość dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej spada. Główną przyczyną umieszczeń dzieci w pieczy było nadużywanie alkoholu przez rodziców biologicznych, następnie bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i przemoc w rodzinie.

Tabela nr 7. Analiza liczby dzieci opuszczających rodzinną pieczę zastępczą w Powiecie Strzeleckim w latach 2018-2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w ciągu roku – ogółem	26	13	17

Z tego: w ciągu roku powróciły do rodziców biologicznych	6	1	5
Z tego: w ciągu roku zostały adoptowane	0	1	4
Z tego: w ciągu roku usamodzieliły się	18	11	8
Z tego: umieszczenie w placówce opiekuńczo - wychowawczej	1	0	0
Z tego: śmierć dziecka	1	0	0

Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą również była najwyższa w 2018 r., rok później spadła o połowę, zaś w 2020 r. nieznacznie wzrosła. Główną przyczyną opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020 było usamodzielnienie się wychowanków, następnie powrót do rodziców biologicznych, a dalej adopcja.

6) Szkolenia rodzin zastępczych

W latach 2018-2019 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniło rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka z terenu naszego powiatu szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby. Szkolenia rodzin zastępczych zostały pokazane w tabeli nr 8. Z przyczyn obiektywnych – mając na uwadze zalecenia organów centralnych w związku z ogólnokrajową sytuacją spowodowaną zagrożeniem wirusem SARS-CoV-2, powodującym chorobę COVID-19 i zaleceniem ograniczania migracji ludności ponad wymagane sytuacje nadzwyczajne w roku 2020 r. nie odbyło się żadne szkolenie.

Tabela nr 8. Szkolenia rodzin zastępczych w latach 2018-2020

Rok	Temat szkolenia	Ilość osób	Organizator i koszt szkolenia
2018	„Metoda dialogu motywującego - praca z trudnym nastolatkiem”	15	ROPS Opole Środki w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wpierania rodziny i pieczy zastępczej”
	„Zaburzenia osobowości, zachowań i rozwoju dzieci”	12	ROPS Opole Środki w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wpierania rodziny i pieczy zastępczej”
	„Uzależnienia i ryzykowne zachowania młodzieży oraz ich profilaktyka”	9	ROPS Opole Środki w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wpierania rodziny i pieczy zastępczej”
2019	Szkolenia dla rodzin zastępczych z zakresu praw, sytuacji oraz potrzeb osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz zapobiegania przestępczości	18	PCPR Strzelce Opolskie (Stowarzyszenie „Quisisana” w ramach zadania „Zapobieganie przestępczości – województwo opolskie”) (bezkosztowo)
	Szkolenie dla rodzin zastępczych „Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych”	13	PCPR Strzelce Opolskie (Ośrodek Psychoprofilaktyki NOWA PERSPEKTYWA) (1.500 zł)
	Szeroko rozumiane partnerstwo na rzecz rodzicielstwa zastępczego.	12	PCPR Strzelce Opolskie (Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych „DOBRA RODZINA”) (bezkosztowo)

	Spotkanie rodzin zastępczych z radcą prawnym zatrudnionym w PCPR Strzelce Opolskie. Tematem spotkania była kwestia egzekucji alimentów oraz kwestie prawne rodzicielstwa zastępczego	7	PCPR Strzelce Opolskie (bezkosztowo)
--	--	---	---

7) Szkolenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Strzeleckim realizuje głównie Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej – czterech koordynatorów 3,5 etatu + pedagog 0,5 etatu. Aby właściwie realizować wyznaczone cele koordynatorzy uczestniczyli w licznych szkoleniach podnosząc swoje kwalifikacje. Szkolenia te były głównie finansowane z funduszy europejskich.

Tabela nr 9. Szkolenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020

Rok	Temat szkolenia
2018	<ul style="list-style-type: none"> • Wybrane zagadnienia z zakresu prawa (rodzinnego, administracyjnego, karnego, cywilnego, pracy i zabezpieczeń społecznych) • Opracowanie lokalnego systemu wspierania rodziny (diagnoza, wzory dokumentów, programy i cele) • Metoda dialogu motywującego - praca z trudnym nastolatkiem • Zamówienia Publiczne - procedury, zasady udzielania, planowanie, szacowanie • Tworzenie planu pomocy dziecku jako skuteczne narzędzie pracy • Zaburzenia osobowości, zachowań i rozwoju dzieci • Przygotowanie dziecka do adopcji (krajowej i zagranicznej), obowiązek wysłuchania dziecka, kluczowe etapy postępowania przedsądowego, współdziałanie rodzin zastępczych, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz ośrodków adopcyjnych • Sposoby radzenia z zachowaniami agresywnymi wśród rodziców, dzieci i młodzieży • Szkolenie z zakresu praw, sytuacji oraz potrzeb osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz zapobiegania przestępczości • Prawo w praktyce - procedura odebrania dziecka z rodziny • Regulacje prawne w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej • Zastosowanie narzędzi psychologicznych w diagnozie rodziny - skala oceny rodziny • Krzywdzenie dziecka w rodzinie z problemem alkoholowym - diagnoza i pomoc

	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca interdyscyplinarna - asystenta z rodzinami i służbami wspierającymi rodzinę - organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej), placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjne, rodziny zastępcze (faktyczni opiekunowie oraz opiekunowie prawni) z uwzględnieniem obowiązku wysłuchania dziecka • Przetwarzanie i ochrona danych osobowych • Uzależnienia i ryzykowne zachowania młodzieży oraz ich profilaktyka • Komunikacja z dzieckiem w kolejnych fazach rozwojowych
2019	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztat pracy kompetentnego asystenta w świetle nadużyć seksualnych wobec dzieci • Krzywdzenie dziecka w rodzinie z problemem alkoholowym - diagnoza i pomoc • Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych • Partnerstwo na rzecz Rodzicielstwa Zastępczego w Województwie Opolskim • Szkolenie z zakresu praw, sytuacji oraz potrzeb osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz zapobiegania przestępczości • Kurs Polskiego Języka Migowego Poziom A1 • Szkoła dla wychowawców i rodziców. Kurs dla realizatorów
2020	<ul style="list-style-type: none"> • Szkoła dla wychowawców i rodziców • Procedura odebrania dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie

8) Pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu i integracji.

Rok 2018

W lutym 2018 roku, w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego i pomocy rodzinom w nawiązaniu wzajemnego kontaktu zorganizowany został Bal Przebierańców, który odbył się w sali Powiatowego Centrum Kultury w Strzelcach Opolskich. Atrakcje podczas balu zapewnili animatorzy zachęcając uczestników balu do tańca i zabawy urozmaiconej wieloma ciekawymi konkursami. W czasie przerw uczestnicy mieli czas na słodki poczęstunek oraz chwilę wytchnienia. W omawianej imprezie udział wzięło 61 osób, w tym: 36 dzieci oraz 25 opiekunów, a także koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.

W czerwcu 2018 r. z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w sali Powiatowego Centrum Kultury miało miejsce spotkanie rodzin zastępczych z władzami powiatu oraz

pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, podczas którego Starosta Strzelecki Pan Józef Swaczyna złożył rodzinom zastępczym najszczerze gratulacje oraz wyrazy uznania i szacunku za trud pracy i ciepło domowego ogniska. Po części oficjalnej ponad 120 osób, dzieci oraz rodziny zastępcze, udało się do Parku Rozrywki LEGENDIA w Chorzowie. Wyjazd był możliwy dzięki funduszom europejskim pozyskanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które realizuje projekt pt.: "Bliżej Rodziny i dziecka - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej - II edycja".

W dniach 29-30 września odbyła się wycieczka zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych z terenu Powiatu Strzeleckiego. Wyjazd odbył się w ramach realizacji projektu pn. „Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014 – 2020 (RPO WO). Prawie 80 osób, w tym dorośli i dzieci z rodzin zastępczych oraz dzieci biologiczne, skorzystało z wyjazdu do Pokrzywnej, gdzie w ramach wycieczki zrealizowanych zostało wiele atrakcji m.in. wyjście w góry edukacyjno-dydaktyczną ścieżką przyrodniczą, zwiedzanie Parku Rozrywki i Edukacji „Rosenau – zaginione miasto”, kino 7D, zwiedzanie jaskini, park trampolin oraz park linowy i basen w Ośrodku „Chrobry”. Wszystkie te atrakcje wypełniły pierwszy dzień wycieczki natomiast w drugim dniu odbyły się warsztaty z psychologiem dla dorosłych oraz zabawy z animatorem dla dzieci. Dodatkową nieplanowaną atrakcją był wieczór kosmetyczny dla Pań. Wszyscy uczestnicy wycieczki byli bardzo zadowoleni i mają nadzieję, że podobne wycieczki będą odbywać się częściej. Nad uczestnikami oraz prawidłowym przebiegiem wycieczki czuwali pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich.

W ramach współpracy z innymi jednostkami na terenie województwa opolskiego dzieci i młodzież z rodzin zastępczych z terenu Powiatu Strzeleckiego miały okazję brać bezpłatny udział w roku 2018 w wielu ciekawych obozach, koloniach i warsztatach:

- Obóz językowy w Zakopanem organizowany przez OCDL w ramach projektu „Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemu opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej” – styczeń 2018 – **4 uczestników**.
- Wakacyjny wyjazd do Brennej (tygodniowy) organizowany przez Fundację „Bądź dobroczyńcą” w ramach projektu „Silna i zwarta rodzina na szczyt się wspina”- **9 rodzin zastępczych**.

- Kolonie w Julinku k. Warszawy (tygodniowy) organizowane przez Fundację Muszkieterów w ramach akcji „Wakacje z Muszkieterami” – **4 uczestników.**
- Kolonie w Jastrzębiej Górze (10 dni) organizowane przez ROPS w Opolu w ramach projektu „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemu opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja” – **9 uczestników**

Rok 2019

W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego i pomocy rodzinom w nawiązaniu wzajemnego kontaktu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich w 2019 r. zrealizowało 3 imprezy w ramach projektu pt.: „Blżej rodziny i dziecka wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej- II Edycja. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020 (RPO WO). Pierwszą z nich była organizacja Balu Karnawałowego w dniu 26.01.2019r. który odbył się w restauracji „Wiktorii” w Rożniątowie. Na imprezie tej uczestnicy mieli zapewnioną usługę gastronomiczną, w tym: kawę, soki, ciasto, ciasteczka, cukierki oraz ciepłą kolację. Na balu dzieci oraz ich rodziny zastępcze zabawiali animatorzy z firmy "Perfectto", którzy organizowali różne zabawy oraz konkursy. Za udział w konkursach dzieci otrzymywały nagrody, które zostały zakupione w ramach projektu. W balu karnawałowym wzięło udział 101 osób.

W 2019 r. Święto Rodzin Zastępczych zostało zorganizowane w dniu 15 czerwca w Gospodarstwie Agroturystycznym „Giprol”, w Staniszczech Małych. W ramach projektu uczestnicy mieli zapewniony bezpłatny transport, wejściówki na teren gospodarstwa. Jak również słodki poczęstunek i obiad. Podczas imprezy uczestnicy mogli korzystać z gier i zabaw z animatorami, jak również uczestniczyć w przeróżnych warsztatach m.in. pieczenia ciasteczek, „skąd się bierze mleko”, czy zwiedzić dom PRL. W Święcie rodzin uczestniczyły 104 osoby.

We wrześniu 2019 r. została zorganizowana trzecie impreza integracyjna dla rodzin zastępczych. Tym razem był to dwudniowy wyjazd aktywizacyjno-integracyjny do Kudowy-Zdrój dla spokrewnionych rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych (rok wcześniej czyli w 2018 r. w dwudniowej wycieczce uczestniczyły rodziny zawodowe i niezawodowe). Uczestnikom wycieczki zapewniono transport, nocleg w Ośrodku wypoczynkowym „Góry Stołowe”. Uczestnicy wycieczki mieli również zapewnionego przewodnika, który przez dwa dni pilotował wycieczkę. Rodziny zwiedziły m.in. Twierdzę w Kłodzku, Kaplicę Czaszek, Park zdrojowy w Polanicy.

W ramach współpracy z innymi jednostkami na terenie województwa opolskiego dzieci i młodzież z rodzin zastępczych z terenu Powiatu Strzeleckiego miały okazję brać bezpłatny udział w roku 2019 w kilku ciekawych obozach, koloniach i warsztatach:

- Obóz językowy w dniach 28.01.-06.02.2019 r. w Ośrodku Wypoczynkowo-Rekreacyjnym SILLESIA w Międzybrodziu Bialskim – styczeń/luty 2019 – **2 uczestników**
- Zimowisko w dniach 04.02.-10.02.2019 r. w Karkonoszach w miejscowości Podgórzyn w Domu Wczasowym „Zielona Gospoda” Kolonie w Jastrzębiej Górze (10 dni) organizowane przez ROPS w Opolu w ramach projektu „Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja” – **5 uczestników**

Rok 2020

W ramach projektu -Bliżej rodziny i Dziecka - II edycja w roku 2020 odbył się Bal karnawałowy dla rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych. Rodzice zastępczy i ich podopieczni bawili się w restauracji „Gościniec Jaguś” w Staniszczech Wielkich. Uczestnicy balu mieli zapewnioną usługę gastronomiczną w tym kawę, soki, deser na ciepło z lodami oraz ciepłą kolację. Podczas balu dzieci zabawiali animatorzy firmy „Skeleton”- Barbara Koprek, organizując różne konkursy oraz zabawy integracyjne m.in zabawy z chustą animacyjną, gry, tańce i gry zespołowe, słomki Bamb, wizyta bajkowej postaci, dmuchańce. W imprezie wzięło udział 119 osób.

W związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 nie doszło do realizacji zaplanowanego na czerwiec 2020 r. Święta Rodzin Zastępczych (wycieczki dla rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych do najciekawszego zakątka Opolszczyzny). Wstrzymano także realizację projektu „Bliżej rodziny i dziecka... - III edycja”

9) Pomoc specjalistyczna dla rodzin zastępczych

Rodziny zastępcze w tut. PCPR mogą liczyć na wsparcie psychologa oraz radcy prawnego. W PCPR w latach 2018 - 2020 funkcjonowała również grupa wsparcia, w ramach której rodziny zastępcze mogły podzielić się bieżącymi problemami, otrzymać pomoc, wsparcie, wzmocnić kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.

Ponadto rodziny zastępcze w swoim funkcjonowaniu są wspierane poprzez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy regularnie odwiedzają rodziny zastępcze. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Odwiedziny koordynatorów w rodzinach zastępczych mają na celu ustalenie sytuacji przyjętego do rodziny zastępczej dziecka, sposobu sprawowania nad nim opieki, dbania o zapewnienie dzieciom prawidłowych warunków rozwoju i wychowania, odpowiednich do ich stanu zdrowia i indywidualnych potrzeb. Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje swoją opieką rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek. W celu udzielenia jak najlepszej pomocy koordynator w swych działaniach współpracuje z instytucjami oraz organizacjami podejmującymi działania ukierunkowane na pomoc i wspieranie rodzin, w tym m.in.: z ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodziny, sądami, szkołami, psychologami i pedagogami szkolnymi, nauczycielami, ośrodkami adopcyjnymi. Spotkania z rodzinami zastępczymi odbywają się w miejscu zamieszkania rodziny, w zależności od stwierdzonych i zgłaszanych potrzeb. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pozostają ponadto w stałym kontakcie osobistym i telefonicznym z rodzinami zastępczymi i prowadzącym rodzinny dom dziecka. Koordynatorzy zachęcają rodziny zastępczej do korzystania z usług Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Strzelcach Opolskich lub zalecają konsultacje u lekarza specjalisty w sytuacji zauważenia konieczności skorzystania z takiego wsparcia.

Tabela nr 10. Liczba rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Strzeleckim w latach 2018-2020.

Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	60	57	58

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora zmniejszyła się o 3 rodziny, zaś w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. wzrosła o 1 rodzinę. Wynika to ze zmniejszającej się ogólnej liczby rodzin zastępczych. W 2018 r. spośród 74 funkcjonujących w całym roku rodzin 60 było objętych wsparciem koordynatora, w 2019 spośród 68 funkcjonujących wsparciem objęto 57, zaś w 2020 r. funkcjonowało 72 rodzin, z czego 58 było objętych wsparciem koordynatora.

Jednym z ważniejszych zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka oraz zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka. Tabela nr 11 przedstawia ile ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka zostało dokonanych na przestrzeni lat 2018-2020 przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 11. Liczba dokonanych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka wraz z oceną zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka w latach 2018-2020.

Stanowisko pracy	Liczba dokonanych ocen wraz z zasadnością pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka rok 2018	Liczba dokonanych ocen wraz z zasadnością pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka rok 2019	Liczba dokonanych ocen wraz z zasadnością pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka rok 2020
Koordynator	199	196	212

W celu ustalenia sytuacji dydaktyczno-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka koordynatorzy zwracali się do właściwych szkół i przedszkoli z prośbą o sporządzenie opinii. Wraz z prośbą wysyłane były druki własne *ogólne informacje o dziecku* (dot. dzieci uczęszczających do przedszkola) bądź *opinia o uczniu* (dot. dzieci w wieku szkolnym).

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w momencie uzyskania informacji o uregulowanej sytuacji prawnej dziecka zgłaszają w/w dziecko/dzieci do Ośrodka Adopcyjnego ROPS w Opolu sporządzając jednocześnie opinię na temat dziecka wraz z całą dokumentacją. W ramach zadania dotyczącego diagnozy kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka koordynatorzy (zarówno dla potrzeb sądu, jak i do własnej diagnozy predyspozycji i motywacji kandydatów) sporządzają analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinnego domu dziecka. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy również sporządzanie ocen rodzin zastępczych i tak w roku 2018 sporządzono 23 oceny, w roku 2019 sporządzono 24 oceny, w roku 2020 sporządzono 20 ocen rodzin zastępczych. Ponadto koordynatorzy starali się wspierać pełnoletnich wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej. Wobec rodzin zastępczych, które nie są objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora zobowiązany jest wykonywać organizator rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 77 ust. 1a Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku.

Ponadto w czasie trwania pandemii Covid-19 koordynatorzy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej i Zdrowia, w ramach projektu pn. "Blżej Rodziny i Dziecka- wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020 (RPO WO), Oś priorytetowa VIII Integracja społeczna, Działanie 8.1 Dostęp do wysokiej, jakości usług zdrowotnych i społecznych w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej pozyskali dzięki wsparciu ROPS Opole, środki ochrony osobistej, (maseczki, rękawiczki jednorazowe, żele dezynfekujące, przyłbice oraz kombinezony ochronne) oraz 12 laptopów, które zostały przeznaczone dla 12 rodzin zastępczych zawodowych Powiatu Strzeleckiego.

Kolejnym projektem, który w 2020 r. podczas pandemii COVID-19 realizował Powiat Strzelecki za pośrednictwem koordynatorów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

w Strzelcach Opolskich jest projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Dzięki temu projektowi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich pozyskało sprzęt komputerowy i audiowizualny (drukarki, oprogramowanie dla dzieci z niepełnosprawnością) dla wszystkich dzieci uczących się w pieczy zastępczej. Jak również zapas środków ochrony osobistej (maseczki, żele dezynfekujące oraz rękawiczki jednorazowego użytku). Wsparciem zostało objętych w sumie 61 rodzin zastępczych w tym 75-ro dzieci. Z projektu zakupiono 60 drukarek wielofunkcyjnych ze skanerem, 75 laptopów z oprogramowaniem oraz dodatkowo 10 oprogramowań dla dzieci z niepełnosprawnością, 75 toreb na laptopy, 75 myszy bezprzewodowych oraz ubezpieczenie dla 75 laptopów. Dodatkowo zakupiono 10.300 szt. rękawiczek ochronnych jednorazowych, 6.370 szt. maseczek ochronnych i 523 l płynu do dezynfekcji rąk i skóry. Całkowity koszt dofinansowania na ten cel wynosi 254.897,21 zł.

10) Świadczenia przyznane i wypłacone na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie powiatu strzeleckiego oraz na terenie innych powiatów w latach 2018-2020.

Tabela nr 12. Świadczenia przyznane i wypłacone na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych w latach 2018 – 2020

Wydatki – rodzinna piecza zastępcza	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
na pokrycie kosztów utrzymania	1.221.205,76	1.285.402,00	1.361.437,90
jednorazowe świadczenie na przyjęcie dziecka	20.170,00	22.535,00	8.854,00
świadczenie związane z wypoczynkiem poza miejscem zamieszkania	1.920,00	9.480,00	12.776,00
środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	35.083,15	43.134,00	41.885,6
świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	5.000,00	6.000,00	-

świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego lub w związku z wystąpieniem innych nieprzewidzianych trudności	2.000,00	2.200,00	1.970,00
wynagrodzenia wraz z pochodnymi (zawodowe rodziny zastępcze)	353.676,00	486.074,00	530.226,79
razem	1.639.054,91	1.854.825,00	1.957.150,29
dodatek wychowawczy 500+	545.617,40	598.081,15	612.180,11
Dobry Start (300+)	25.449,44	27.600,00	26.990,00

11) Dochody z tytułu zawartych porozumień na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie powiatu strzeleckiego a pochodzące z terenu innego powiatu w latach 2018-2020.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na jego utrzymanie w łącznej kwocie świadczeń przysługujących danej rodzinie zastępczej. Powiat, na terenie którego zamieszkuje rodzina zastępcza przyjmująca dziecko, zawiera z powiatem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przyjętego dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej, porozumienie w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na jego utrzymanie.

Tabela nr 13. Dochody z tytułu zawartych porozumień na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych w latach 2018-2020

ROK	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
------------	-----------------	-----------------	-----------------

Dochody– rodzinna piecza zastępcza	99.197,60	32.417,94	106.191,80
---	-----------	-----------	------------

12) Dochody z tytułu współfinansowania przez gminy pobytu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, że finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej należy do obowiązku powiatu. Jednakże, na mocy art. 191 ust. 9 i 10 w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Tabela nr 14. Dochody z tytułu współfinansowania przez gminy pobytu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020

ROK	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Dochody– rodzinna piecza zastępcza	392.507,20	576.803,63	544.242,99

2. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018 – 2020

Tabela nr 15. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020

Rok	Liczba rodzin zawodowych stan na dzień 1 stycznia danego roku	Limit rodzin zastępczych zawodowych ujęty w trzyletnim programie na lata 2018-2020r.	Faktyczna liczba rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących na terenie Powiatu Strzeleckiego w danym roku
------------	--	---	---

2018	7	10	9
2019	10	12	11
2020	10	14	11

Powyższy limit zakłada więc wzrost liczby zawodowych rodzin zastępczych w: 2018 r. o 3 (2 rodziny zawodowe + 1 pogotowie rodzinne) , w 2019 r. o 2 rodziny zawodowe, a w 2020 r. również o kolejne 2 rodziny zawodowe. Limit ten obejmuje także prognozowaną liczbę umów zawieranych z funkcjonującymi rodzinami zastępczymi niezawodowymi, które spełniają ustawowe warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i w kolejnych latach uzyskają 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza. W roku 2018 planowany limit nie został wykorzystany, gdyż jedna z dotychczasowych rodzin zastępczych zawodowych przekształciła się w rodzinę zastępczą zawodową o charakterze pogotowia rodzinnego i zawarto 2 nowe umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej, w związku z czym rok 2018 zakończył się z 9 funkcjonującymi zawodowymi rodzinami zastępczymi. Dnia 01.01.2019 r. została podpisana umowa na kolejną zawodową rodzinę zastępczą, oraz w czerwcu 2019 r. z kolejną rodziną podpisano umowę jednak rodzina ta w grudniu złożyła wypowiedzenie z pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. W związku z powyższym rok 2020 rozpoczął się z ilością 10 zawodowych rodzin zastępczych. W ciągu roku rodzina, która w grudniu 2019 r. złożyła wypowiedzenie z pełnionej funkcji ponownie wystąpiła do PCPR z wnioskiem o podpisanie z nią umowy na pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego. Rok 2020 zakończył się z 11 zawodowymi rodzinami zastępczymi, w tym z dwoma rodzinami o charakterze pogotowia rodzinnego. W powyższej tabeli nie ujmuje się rodzinnego domu dziecka.

3. Usamodzielnienia w latach 2018 - 2020 - rodzinna piecza zastępcza

W 2018 r. usamodzielniono się 18 wychowanków rodzin zastępczych, w 2019 r. 11 wychowanków, zaś w 2020 r. usamodzielniono się 8 pełnoletnich wychowanków. Nie każdy z usamodzielnionych wychowanków kontynuuje naukę, bądź od razu zgłasza się po pomoc na usamodzielnienie bądź zagospodarowanie.

Tabela nr 16. Przyznanie świadczeń usamodzielniającym się wychowankom – rodzinna piecza zastępcza

Rodzaj świadczenia	2018	2019	2020
Na kontynuowanie nauki	ilość osób: 16 kwota: 65.824,24	ilość osób: 21 kwota: 92.169,00	ilość osób: 21 kwota: 96.614,65
Jednorazowa pomoc na usamodzielnienie	ilość osób: 14 kwota: 64.883,00	ilość osób: 8 kwota: 36.432,00	ilość osób: 6 kwota: 19.084,00
Jednorazowa pomoc na zagospodarowanie	ilość osób: 15 kwota: 24.770,00	ilość osób: 6 kwota: 9.462,00	ilość osób: 6 kwota: 9.462,00
Razem	kwota: 155.477,24	kwota: 138.063,00	kwota: 125.160,65

4. Usamodzielnienia w latach 2018 – 2020 - instytucjonalna piecza zastępcza

Przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia jest zadaniem docelowym, na którego wykonanie składa się szereg zadań szczegółowych, które w sumie tworzą całość pracy opiekuńczo-wychowawczej. Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletniości, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc:

- na kontynuowanie nauki,
- na usamodzielnienie,
- na zagospodarowanie,

udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia
- zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Źródło finansowania pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej

– środki własne powiatu :

Wydatki w roku 2018 /w zakresie ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej/
 Udzielono pomocy pieniężnej na usamodzielnienie 7 wychowankom na kwotę 27.033,92 zł.

Wydatki w roku 2019 /w zakresie ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej/

Udzielono pomocy pieniężnej na usamodzielnienie 5 wychowankom na kwotę 34.882,06 zł.

Wydatki w roku 2020 */w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej/*
Udzielono pomocy pieniężnej na usamodzielnienie 7 wychowankom na kwotę 37.832,76 zł.

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Usamodzielniający się wychowankowie, którzy rozpoczęli proces usamodzielnienia przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, otrzymywali pomoc finansową na uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez pokrycie kosztów wynajmu pokoju, na czas kontynuowania nauki. Obecnie taka forma pomocy nie przysługuje. Wychowankowie nie są w stanie samodzielnie utrzymać wynajmowanego mieszkania. Dlatego olbrzymim wsparciem byłoby umożliwienie im pobytu w mieszkaniu chronionym, przynajmniej na czas nauki i uzyskania kwalifikacji zawodowych pozwalających na podjęcie zatrudnienia i całkowitego usamodzielnienia się.

Usamodzielnianych wychowanków cechuje często bierność, niechęć do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niska motywacja do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Dlatego bardzo ważne jest motywowanie usamodzielnionych wychowanków do jak najdłuższego kontynuowania nauki (szkoły policealne, studia) i zdobywania dodatkowych kwalifikacji i kursów zawodowych, aby wychowankowie byli odpowiednio przygotowani (zawodowo) do samodzielnego życia.

5. Instytucjonalna piecza zastępcza w latach 2018 – 2020

Kierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy powinno następować dopiero w sytuacji, kiedy zostały wyczerpane możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymienia następujące formy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Placówkę opiekuńczo – wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Placówka może być prowadzona na terenie innego powiatu na zasadzie porozumienia zawartego pomiędzy starostą powiatu, który prowadzi placówkę, a starostą powiatu na terenie którego prowadzona jest placówka opiekuńczo – wychowawcza.

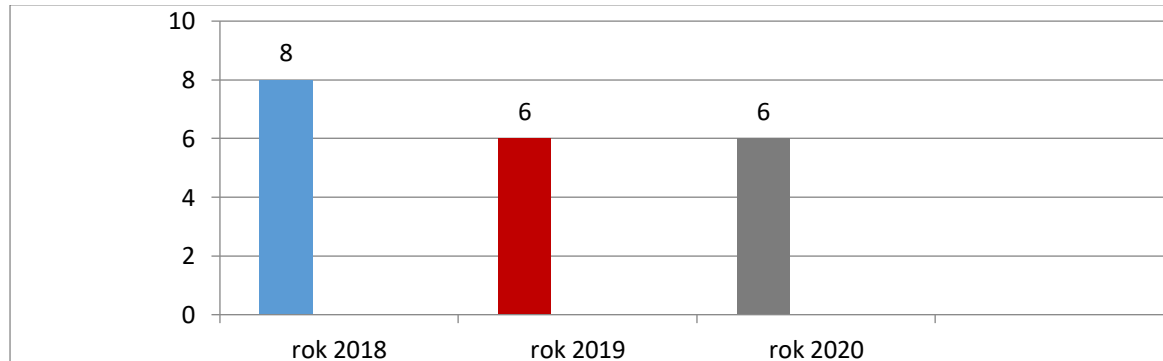
Powiat Strzelecki nie posiada na swoim terenie placówek opiekuńczo-wychowawczych w związku z tym, poszukujemy miejsca dla małoletnich w placówkach znajdujących się na terenie innych powiatów, także poza województwem opolskim.

W roku **2018** w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 8 dzieci z naszego Powiatu. Placówki opuściło 2 wychowanków, jedna usamodzielniała się natomiast jedna przeszła do rodzinnej pieczy zastępczej.

W roku **2019** w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 6 dzieci z naszego Powiatu.

W roku **2020** w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 6 dzieci, z tego w ciągu roku 3 osoby usamodzielniały się.

Wykres nr 1. Liczba dzieci przebywająca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020.

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w omawianym okresie:

od 01 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. – 8

od 01 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. – 6

od 01 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. - 6

Tabela nr 17. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2018, 2019, 2020 w poszczególnych powiatach

Organ prowadzący	Liczba dzieci		
	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Powiat Opolski	1	0	0
Powiat Brzeski	1	1	1
Powiat Oleski	2	1	1
Powiat Zawierciański	2	2	2
Powiat Krośnieński	1	1	1
Miasto Kraków	1	1	1
Łącznie	8	6	6

Na dzień 31.12.2020 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywa 3 wychowanków:

- Powiat Zawierciański - 2 wychowanków - 17 lat
- Powiat Brzeski – 1 wychowanek – 17 lat

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy określa, że co do zasady finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej należy do obowiązku powiatu. Jednakże, na mocy art. 191 ust. 9 i 10 w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela nr 18. Wysokość współfinansowania przez gminę dzieci przebywających w latach 2018-2020 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

ROK	2018	2019	2020
kwota współfinansowania przez gminę	29.182,18	39.124,78	42.876,38

CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 - 2023

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 jest stworzenie warunków do skutecznego rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, które umożliwią objęcie opieką dzieci znajdujących się poza rodziną biologiczną oraz zapewnią wsparcie pełnoletnim wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Rozwój pieczy zastępczej będzie polegał na:

1. zapewnieniu dzieciom stabilnego środowiska opiekuńczego i wychowawczego,
2. wspieraniu już istniejących rodzin zastępczych,
3. podejmowaniu działań w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
4. podejmowaniu działań zmierzających do kwalifikacji dziecka do przysposobienia,
5. wspieraniu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i osób usamodzielniających się,
6. pozyskiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz do prowadzenia Rodzinnego Domu Dziecka.

W ostatnich latach spada zainteresowanie pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Z roku na rok coraz mniej jest kandydatów do pełnienia takiej funkcji, pomimo promocji rodzicielstwa zastępczego, dzieci zaś które trafiają do pieczy jest równie dużo. Od dłuższego czasu zauważa się tendencję, że dzieci pozostają w pieczy zastępczej przez wiele lat i obecnie funkcjonujące rodziny zastępcze zawodowe oraz niezawodowe, które w przyszłości chcą zostać rodziną zawodową są przepełnione i nie mają możliwości przyjęcia kolejnych dzieci, bądź dzieci umieszczone w ich rodzinach sprawiają duże problemy wychowawcze co uniemożliwia im przyjęcia kolejnych dzieci, gdyż muszą się skupić na tych już umieszczonych, by im pomóc. Ponadto rodziny zastępcze nie chcą przyjmować nastolatków. W całej Polsce występuje problem niewystarczającej ilości rodzin zastępczych, np. w 2020r. tutaj PCPR otrzymał ok 1250 zapytań o możliwość umieszczenia dziecka z terenu obcego Powiatu na terenie Powiatu

Strzeleckiego. W związku z powyższym w najbliższych latach prowadzone będą wzmożone działania związane z promocją rodzicielstwa zastępczego, m.in. poprzez prowadzenie konta na Facebook, udzielanie przez Dyrektora PCPR wywiadów dla radia, telewizji i gazety zachęcających do zostania rodziną zastępczą, rozpropagowywanie ulotek na terenie całego Powiatu, dotyczących procedury zostania rodziną zastępczą oraz finansowaniu rodzin, ścisłą współpracę z Parafiami i gminami z terenu Powiatu Strzeleckiego w zakresie informowania mieszkańców o możliwości zostania rodziną zastępczą czy zaangażowanie rodzin zastępczych w promocję, np. umożliwienie rozmowy z kandydatami na rodziny zastępcze z osobami pełniącymi już tę funkcję, udzielanie wywiadu przez rodziny zastępcze. Kolejnym celem jest utworzenie Rodzinnego Domu Dziecka, gdyż w tej formie rodzinnej pieczy zastępczej może zostać umieszczona większa ilość dzieci, niż w rodzinie zastępczej. Jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, a naszym głównym celem jest rozwój właśnie rodzinnej formy pieczy zastępczej. W przypadku wyczerpania wszystkich wyżej opisanych możliwości ewentualnością jest utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie Powiatu Strzeleckiego. Utworzenie takiej placówki pozwoliłoby na umieszczanie dzieci z terenu naszego powiatu, dla których nie ma miejsca w rodzinach zastępczych blisko swoich rodziców biologicznych, co mogłoby przyspieszyć powrót dzieci do rodziny biologicznej. Rodzice dzieci, które trafiają do placówek znacznie oddalonych od ich miejsca zamieszkania nie są w stanie utrzymywać regularnych kontaktów i widzeń z takim dzieckiem. Nie jest to dla dziecka korzystne ze względu na więź z rodzicami biologicznymi.

Realizacja celów Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej będzie możliwa poprzez realizację poniższych działań i sposób ich realizacji (Tabela nr 19).

Tabela nr 19. Działania i sposób realizacji celu Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w Powiecie Strzeleckim.

L.P	Działanie	Sposób realizacji
1.	Zapewnienie dzieciom stabilnego środowiska opiekuńczego i wychowawczego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, rodzinny dom dziecka oraz rodziny pomocowe. 2. Wypłata świadczeń związanych z opieką i wychowaniem dziecka. 3. Utworzenie nowych zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka.

		<ol style="list-style-type: none"> 4. Utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie Powiatu Strzeleckiego. 5. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka).
2.	Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym i rodzinnemu domu dziecka funkcjonującym na terenie Powiatu Strzeleckiego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualne wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych. 2. Indywidualne wsparcie radcy prawnego. 3. Organizowanie spotkań w ramach grup wsparcia. 4. Organizacja szkoleń, które mają na celu podnoszenie kwalifikacji opiekuńczo-wychowawczych osób pełniących funkcję rodzin zastępczych. 5. Organizacja przedsięwzięć mających na celu integrację rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających m.in. poprzez organizację balu karnawałowego czy Święta Rodzin Zastępczych. 6. Zapewnienie środków finansowych w budżecie powiatu dla rodzin zastępczych. 7. Objęcie rodzin zastępczych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
3.	Podjęcie działań w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z asystentem rodziny, kuratorami, Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądów Rejonowych. 2. Organizacja prac zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. 3. Przygotowanie we współpracy z odpowiednią rodziną zastępczą lub prowadzącym RDD oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, plan pomocy dziecku oraz jego modyfikację.
4.	Podjęcie działań zmierzających do kwalifikacji dziecka do przysposobienia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z rodziną zastępczą oraz Sądami w celu uregulowania sytuacji prawnej dziecka. 2. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną

		sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przyspasabiających.
5.	Zapewnienie wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej oraz osobom usamodzielniającym się.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualne wsparcie psychologiczne. 2. Indywidualne wsparcie radcy prawnego. 3. Organizowanie spotkań w ramach grup wsparcia. 4. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej usamodzielnianych wychowanków. 5. Realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia. 6. Wspieranie finansowe i rzeczowe usamodzielnionych wychowanków. 7. Współpraca z gminami powiatu strzeleckiego w zakresie przydziału lokalu mieszkalnego. 8. Utworzenie mieszkań chronionych.
6.	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe i do prowadzenia Rodzinnego Domu Dziecka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie konta na Facebook. 2. Udzielanie przez Dyrektora PCPR wywiadów dla radia, telewizji i gazety zachęcających do zostania rodziną zastępczą. 3. Rozpropagowanie ulotek na terenie całego Powiatu, dotyczących procedury zostania rodziną zastępczą oraz finansowaniu rodzin. 4. Ścisła współpraca z Parafiami i gminami z terenu Powiatu Strzeleckiego w zakresie informowania mieszkańców o możliwości zostania rodziną zastępczą. 5. Zaangażowanie rodzin zastępczych w promocję, np. umożliwienie rozmowy z kandydatami na rodziny zastępcze z osobami pełniącymi już tę funkcję, udzielanie wywiadu przez rodziny zastępcze. 6. Organizowanie Święta Rodzin Zastępczych. 7. Udział w imprezach okolicznościowych na terenie Powiatu Strzeleckiego, gdzie będzie można propagować rodzinną pieczę zastępczą. 8. Zapewnienie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.

W latach 2021 - 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich planuje kontynuować działania mające na celu integrację rodzin zastępczych oraz dzieci w nich

przebywających - poprzez organizację corocznego Balu Karnawałowego, a także organizację Świąta Rodzin Zastępczych, które przypada na dzień 30 maja. Dodatkowo Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich zgłosiło chęć udziału w projekcie unijnym „Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej - III edycja”, ogłoszony w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014 – 2020 (RPO WO), oś priorytetowa VIII Integracja społeczna, działanie 8.1. W związku z realizacją w/w projektu w latach 2020 - 2022 rodziny zastępcze z terenu Powiatu Strzeleckiego będą mogły uczestniczyć w trzech balach karnawałowych, trzech Świątach Rodzin Zastępczych w formie jednodniowej wycieczki, dwóch wycieczkach 3-dniowych oraz dwóch 5-dniowych wyjazdach edukacyjno – integrujących. Ponadto w ramach projektu zostanie wyposażony pokój spotkań dzieci z rodzicami biologicznymi w PCPR w Strzelcach Opolskich. Przewidywany koszt całego projektu wynosi: 414.981,00 zł, z czego Powiat Strzelecki będzie zobowiązany do wniesienia wkładu własnego w wysokości 5% w stosunku do zaplanowanych wydatków.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Strzeleckim na lata 2021 - 2023 będą środki finansowe z:

- 1) budżetu Powiatu Strzeleckiego,
- 2) budżetu państwa w ramach dotacji na wspieranie zadań własnych,
- 3) budżetu samorządów gminnych, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- 4) budżetu innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Strzeleckiego,
- 5) projektów systemowych i konkursowych w ramach środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej.

OCZEKIWANE REZULTATY Z REALIZACJI PROGRAMU

Zakładanym efektem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 jest rozbudowa i wspieranie istniejącego systemu rodzinnej pieczy zastępczej oraz wsparcie osób usamodzielniających się oraz pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zakłada się również wzmocnienie procesu aktywizacji

pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i osób usamodzielniają się do uczestnictwa w edukacji i podniesienia kwalifikacji zawodowych, co w konsekwencji zapewni wychowankom możliwość zatrudnienia. Zakłada się, że realizacja działań wzmocni i podniesie kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka, a także wesprze ich w wypełnianiu powyższej funkcji oraz spowoduje wzrost zainteresowania rodzicielstwem zastępczym. Zakłada się, że przełoży się to na liczbę pozyskiwanych kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, szczególnie zawodowych i niezawodowych. Ponadto utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie Powiatu Strzeleckiego pozwoliłoby na umieszczanie dzieci z terenu naszego powiatu, dla których nie ma miejsca w rodzinach zastępczych blisko swoich rodziców biologicznych, co mogłoby przyspieszyć powrót dzieci do rodziny biologicznej. Rodzice dzieci, które trafiają do placówek znacznie oddalonych od ich miejsca zamieszkania nie są w stanie utrzymywać regularnych kontaktów i widzeń z takim dzieckiem.

SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Celowością monitorowania programu jest pomiar ewaluacji oraz kontrola wewnętrzna sprawdzająca czy założone cele zostały zrealizowane. Monitorowanie oraz ocena postępu zadań z zakresu Programu odbywać się będzie na podstawie corocznych sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich.

ZAKŁADANY LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W POWIECIE STRZELECKIM NA LATA 2021 - 2023

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. W Powiecie Strzeleckim limit rodzin zastępczych został określony na podstawie rozeznania potrzeb i dotychczasowych doświadczeń w odniesieniu do liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Zawieranie umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi pozwala na zaplanowanie długofalowych działań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Zakłada się zwiększenie o 6 nowych rodzin zastępczych zawodowych w latach 2021 – 2023, co pokazuje poniższa tabela.

Tabela nr 20. Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023

Rok	Liczba rodzin zawodowych stan na dzień 1 stycznia danego roku	Planowane zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych w latach 2021-2023	Ogólny limit rodzin zastępczych zawodowych w danym roku
2021	11	2	13
2022	13	2	15
2023	15	2	17
Razem		6	

Powyższy limit zakłada więc wzrost liczby zawodowych rodzin zastępczych w: 2021 r. o 2, w 2022 r. o kolejne 2 rodziny zawodowe, a w 2023 r. również o 2 rodziny zawodowe. Limit ten obejmuje także prognozowaną liczbę umów zawieranych z funkcjonującymi rodzinami zastępczymi niezawodowymi, które spełniają ustawowe warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i w kolejnych latach uzyskają 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza.

Tabela nr 21. Koszty zwiększenia planowanej liczby rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych latach 2021, 2022, 2023 – przedstawionej w tabeli nr 19.

Koszty zwiększenia planowanej liczby rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych w latach 2021, 2022 i 2023					
	2021				
	kwota brutto	rok	ZUS	FP	suma
rodzina zawodowa	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
Razem					60.313,68
	2022				
	kwota brutto	rok	ZUS	FP	suma
rodzina zawodowa	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
Razem					60.313,68
	2023				
	kwota brutto	rok	ZUS	FP	suma
rodzina zawodowa	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
Razem					60.313,68

Narastająco koszty zwiększenia planowanej liczby zawodowych rodzin zastępczych w poszczególnych latach będą wynosiły odpowiednio dla każdego roku 2021 w przypadku 2 zawodowych rodzin – 60.313,68 zł, dla roku 2022 w przypadku 4 rodzin zastępczych – 120.627,36 zł oraz w roku 2023 w przypadku 6 zawodowych rodzin zastępczych – 180.941,04 zł. (przedstawia tabela nr 22).

Tabela nr 22. Koszty planowanego zwiększenia liczby rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych latach 2021, 2022, 2023 – narastająco.

Koszty zwiększenia planowanej liczby zawodowych rodzin zastępczych w latach 2021, 2022, 2023 – narastająco					
	2021				
	kwota brutto	rok	ZUS	FP	suma
rodzina zawodowa I	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa II	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
Razem					60.313,68
	2022				
	kwota brutto	rok	ZUS	FP	suma
rodzina zawodowa I	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa II	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa III	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa IV	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
Razem					120.627,36
	2023				
	kwota brutto	rok	ZUS	FP	suma
rodzina zawodowa I	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa II	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa III	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa IV	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa V	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
rodzina zawodowa VI	2.100,00	25.200,00	4.339,44	617,40	30.156,84
Razem					180.941,04

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2021 - 2023 wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych

za potrzebne i wartościowe. Dziecku, które musi znaleźć się poza rodziną biologiczną należy stworzyć dogodne warunki najbardziej zbliżone do rodzinnych, niezależnie na jak długo trafia do innych form opieki zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Strzeleckim opracowało powyższy Program tak, aby móc skutecznie i efektywnie pomagać dziecku, któremu rodzice biologiczni nie są w stanie zapewnić właściwej opieki. Realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych jednostce w planie finansowym na dany rok budżetowy. Plan finansowy jednostki na rok 2021 zakłada wydatki na pieczę zastępczą na poziomie 2.738.263,00 zł.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 ma charakter otwarty i jeśli na podstawie bieżącej oceny dokumentu uzna się, że wymaga on modyfikacji, dokonana zostanie aktualizacja przyjętych w nim założeń.